🔎 קוראים חכם · אסטרטגיות קריאה

דף עבודה – קוראים חכם

מש"ה · תעודת זהות · רעיון מרכזי

🚀 חט"ב | 🌍 עולים | 👩‍🏫 מהדורת מורה + תלמיד/ה

בחוברת:

1. מהדורה למורה: הנחיות, מפת התאמות והנגשות ותשובות
2. חלק א' – מש"ה: מילון · שורש · הקשר
3. חלק ב' – תעודת זהות של טקסט
4. חלק ג' – רעיון מרכזי – מה העיקר?
5. כרטיס יציאה

יצרה: רוית ראש בן ישי

👩‍🏫 מהדורה למורה

לשימוש המורה – לא לצילום לתלמידים ולתלמידות

מטרות הדף

- התלמידים והתלמידות יפענחו מילים חדשות בעזרת שלושת כלי מש"ה: מילון, שורש והקשר.
- ימלאו תעודת זהות לטקסט (כותרת, במה, מוען, נמען, תאריך) ויזהו סוגה ומטרה.
- יתרגלו את האסטרטגיה "רעיון מרכזי – מה העיקר?" על טקסט קצר.

איך עובדים עם הדף (שיעור של 45 דקות)

דקות	שלב	מה עושים
5	פתיחה	מציגים את כרזת מש"ה ושואלים: "מה עושים כשנתקעים במילה?"
15	חלק א'	עבודה בזוגות או לבד; עוצרים לדיון קצר: איזה כלי עזר בכל מילה?
10	חלק ב'	קוראים יחד את הטקסט ממלאים את תעודת הזהות; בודקים במליאה.
10	חלק ג'	מתרגלים את "רעיון מרכזי".
5	סיכום	כרטיס יציאה – גוזרים ואוספים.

הזמנים הם הצעה בלבד – אין לחץ זמן. בחנ"מ ובעולים אפשר לחלק את הדף לשני שיעורים.

מפת התאמות והנגשות

הדף הזה: מסלול חט"ב · עולים. עברית פשוטה, מילון קטן בשש שפות, טיפ למילון דו־לשוני וטבלת "המילון האישי שלי".

שכבה	🎯 התאמה לשכבה	💛 הנגשה (חנ"מ)	🌍 עולים
יסודי	משחקים קצרים, כפתורים גדולים במיוחד, אימוג'י ועוגנים חזותיים, "נסו בעצמכם".	כפתור הקראה לכל טקסט ומשימה; 2–3 אפשרויות בלבד; בלי שעון.	מילון תמונות קופץ (אימוג'י + תרגום); מילים יומיומיות.
⭐ חט"ב	מיונים לקטגוריות, משחקי שורש ומשפחות מילים, תעודת זהות לטקסט.	רמז מדורג אחרי 2 טעויות (מכוון, לא נותן תשובה); צבעים קבועים: סיבה=ירוק, תוצאה=כחול; בלי שעון.	מחסן מילות קישור צבעוני לפי תפקיד; טקסטים בלי ניקוד, משפטים קצרים.

שכבה	🎯 התאמה לשכבה	💛 הנגשה (חנ"מ)	🌍 עולים
תיכון	היסק מסדר גבוה, שורשים חלשים, הומונימים, פירוק שאלות מורכבות.	חלוקה למקטעים – המקטע הבא נפתח אחרי משימה קטנה; בלי שעון עצר.	מילון בלחיצה למילים ברמה גבוהה עם הסבר פשוט ומילים נרדפות; שאלות במבנה של שאלות הבנת הנקרא.

🔑 תשובות – חלק א': מש"ה

1. מילון – הפירוש המתאים

1. **עין** – א. מעיין, מקור מים
2. **גל** – ג. תקופה של חום חריג
3. **פסקה** – א. קבעה, החליטה
4. **קרנו** – א. הקרינו אור, האירו

2. שורש – מוצאים את המשפחה

מילה	שורש	מילה מוכרת מאותה משפחה
התכתבות	כ־ת־ב	מכתב (או מילה נכונה אחרת)
מעבורת	ע־ב־ר	מעבר (או מילה נכונה אחרת)
משקפת	ש־ק־פ	שקוף (או מילה נכונה אחרת)
מזכרת	ז־כ־ר	זיכרון (או מילה נכונה אחרת)

3. הקשר – מה פירוש המילה?

1. **פסטורלי** – כפרי, שליו ורגוע (רמז: דוגמאות)
2. **חסכן** – שומר על כספו ולא מבזבז (רמז: ניגוד)
3. **עקב** – בגלל (רמז: סיבה)
4. **עכורים** – לא צלולים, מלוכלכים (רמז: הסבר אחרי המקף)

🔑 תשובות – חלק ב': תעודת זהות

שדה	תשובה
כותרת	צבי מים נראו שוב בנחל אחרי עשר שנים

שדה	תשובה
במה	אתר החדשות המקומי "קול העמק"
מוען	שירה מעיינות (כתבת)
נמען	תושבי העמק וקוראי האתר
תאריך	9 במרץ 2026
סוגה	ידיעה חדשותית
מטרה	למסור מידע

🔑 תשובות – חלק ג': רעיון מרכזי – מה העיקר?

הנושא: יוזמת צמחים בבניין / "החלון הירוק". מה נאמר: הצמחים התפשטו לכל הבניין והשכנים התקרבו.

פרטים אפשריים: עציצי בזיליקום, נענע ופלפל; מודעה בכניסה לבניין; חזית הבניין הפכה לירוקה; שכנים מחליפים עצות.

הרעיון המרכזי: א. על אדן החלון עמדו עציצים של בזיליקום ונענע.

המשפט על העציצים הוא פרט (צר מדי – מקל ולא מטרייה); המשפט "צמחים הם דבר חשוב" רחב מדי ולא מסכם את מה שקרה בטקסט.

כרטיס יציאה – מה מחפשים?

- שם של כלי אחד ממש"ה + הסבר קצר איך עזר.
- מילה חדשה ופירוש נכון במשפט.
- שדה אחד בתעודת הזהות ולמה הוא חשוב (למשל: התאריך מראה אם המידע עדכני).

📝 דף התלמיד/ה · חט"ב · עולים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

טיפ לעולים ולעולות: מילון דו־לשוני (עברית–השפה שלכם) הוא חבר טוב. חפשו את צורת הבסיס, בדקו שהתרגום מתאים למשפט, ורשמו את המילה במחברת "המילון האישי שלי": מילה, ציור קטן, תרגום ומשפט לדוגמה.

🌍 מילון קטן – מילים חשובות בדף (תרגום – לוודא)

עברית		English	Русский	አማርኛ	العربية	Français
מילון	📖	dictionary	словарь	መዝገበ ቃላት	قاموس	dictionnaire
שורש	🌳	root	корень	ሥር	جذر	racine
הקשר	🧩	context	контекст	አውድ	سياق	contexte
מילה	🔤	word	слово	ቃል	كلمة	mot
משפט	📝	sentence	предложение	ዓረፍተ ነገር	جملة	phrase
פירוש	💬	meaning	значение	ትርጉም	معنى	sens
פסקה	📄	paragraph	абзац	አንቀጽ	فقرة	paragraphe
טקסט	📃	text	текст	ጽሑፍ	نص	texte
כותרת	🏷️	title	заголовок	ርዕስ	عنوان	titre
במה	📰	publication venue	место публикации	የታተመበት ቦታ	مكان النشر	support de publication
מוען	✍️	writer / sender	автор / отправитель	ላኪ / ጸሐፊ	المرسِل / الكاتب	expéditeur / auteur
נמען	🎯	addressee / audience	адресат	ተቀባይ	المرسَل إليه	destinataire
תאריך	📅	date	дата	ቀን	تاريخ	date
סוגה	📚	genre	жанр	ዘውግ	نوع أدبي	genre
מטרה	🎯	purpose	цель	ዓላማ	هدف	but
רעיון מרכזי	☂️	main idea	главная мысль	ዋና ሐሳብ	الفكرة الرئيسية	idée principale

* כל התרגומים מסומנים "לוודא" – כדאי לבדוק אותם עם דובר/ת השפה.

היום נלמד לפתור מילים חדשות ולהכיר טקסט לפני שקוראים אותו.

א׳ משׁ"ה – מילון · שורש · הקשר

📖 1. מילון: הקיפו את הפירוש הנכון. (מ = מילון)

לכל מילה יש כמה פירושים במילון. בחרו את הפירוש שמתאים למשפט.

1. 💧 **עין** המים בשמורה זורמת כל השנה.

◯ מעיין, מקור מים ◯ איבר הראייה ◯ האות ע׳

2. 🌡️ **גל** של חום הגיע לאזור.

◯ תנועת מים בים ◯ ערמת אבנים ◯ תקופה של חום חריג

3. ⚖️ השופטת **פסקה** שהשחקן נגע בכדור ביד.

◯ קבעה, החליטה ◯ הפסיקה לדבר ◯ חלק בטקסט

4. ✨ פניה **קרנו** משמחה כשקיבלה את הפרס.

◯ הקרינו אור, האירו ◯ צמחו להם קרניים ◯ נעשו כסף

🌳 2. שורש: כתבו את השורש ומילה מוכרת מאותה משפחה.

מילה	השורש	מילה מוכרת מאותה משפחה
💌 התכתבות		
🚢 מעבורת		
🔭 משקפת		
🎁 מזכרת		

🧩 3. הקשר: קראו את המשפט. מה פירוש המילה המודגשת?

רמז: חפשו מילים לפני המילה ואחריה – הסבר, דוגמה, ניגוד או סיבה.

1. 🐄 הנוף היה **פסטורלי**: שדות ירוקים, פרות רועות ונחל שקט.

פסטורלי פירושו: _____

2. 🐷 בניגוד לאחיו הבזבזן, נועם היה **חסכן**.

חסכן פירושו: _____

3. 🌧️ המסיבה נדחתה **עקב** הגשם החזק.

עקב פירושו: _____

4. 🌫️ המים היו **עכורים** – לא יכולנו לראות את הקרקעית.

עכורים פירושו: _____

ב' תעודת זהות של טקסט

קראו את הטקסט. מלאו את תעודת הזהות שלו.

קול העמק · אתר החדשות המקומי — יום ב', 9 במרץ 2026

צבי מים נראו שוב בנחל אחרי עשר שנים

מאת: שירה מעיינות

לאחר מבצע ניקוי שנמשך שנתיים, דווח השבוע על צבי מים שחזרו לשחות בנחל העובר בעמק.

לדברי פקח/ית שמורת הטבע, הצבים חזרו בזכות המים הנקיים והצמחייה שנשתלה מחדש על הגדות.

תושבים מתבקשים לא להאכיל את הצבים ולא להתקרב אליהם.

שדה	שאלה	התשובה שלי
🏷️ כותרת	מהי כותרת הטקסט?	
📰 במה	היכן הטקסט פורסם?	
✍️ מוען	מי כתב את הטקסט?	
🎯 נמען	למי נכתב או מיועד הטקסט?	
📅 תאריך	מהו תאריך פרסום הטקסט?	

➕ הרחבה: סוגה ומטרה

	התשובה שלי	איך ידעתי? (רמז מהטקסט)
📚 סוגה		
🎯 מטרה		

ג' רעיון מרכזי – מה העיקר?

הרעיון המרכזי הוא המטרייה – כל הפרטים עומדים מתחתיה. קראו את הטקסט ומלאו את המטרייה.

🪟 החלון הירוק

1. בקומה השלישית של בניין ישן ברחוב צר גרה משפחה שאהבה צמחים. על אדן החלון שלהם עמדו עציצים של בזיליקום, נענע ופלפל קטן.
2. באביב החליטו בני המשפחה להזמין את השכנים לשתול גם הם. הם הדפיסו מודעה קטנה ותלו אותה בכניסה לבניין: "כל מי שרוצה שתיל – מוזמן לדפוק אצלנו."
3. בתוך חודש הפכה חזית הבניין לירוקה. שכנים שלא דיברו זה עם זה שנים התחילו להחליף עצות על השקיה, ובערבים נשמעו צחוקים מהמרפסות.

☂️ הנושא (מילה או שתיים):	
☂️ מה נאמר על הנושא?	

מקלות המטרייה – שלושה פרטים מהטקסט:

פרט 1	פרט 2	פרט 3

איזה משפט הוא הרעיון המרכזי? הקיפו.

- ◯ על אדן החלון עמדו עציצים של בזיליקום ונענע.
- ◯ יוזמה של משפחה אחת לשתול צמחים הפכה את הבניין לירוק וקירבה בין השכנים.
- ◯ צמחים הם דבר חשוב בחיים של כולם.

הסבירו: מה "לא בסדר" בשני המשפטים האחרים?

📒 המילון האישי שלי

מילה בעברית	ציור קטן	בשפה שלי	משפט לדוגמה

✂ - - -